

Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego
Sąd Apelacyjny w Szczecinie
Prokuratura Apelacyjna w Szczecinie
Wojewódzki Sąd Administracyjny w Szczecinie

ACTA IURIS STETINENSIS 7

ZESZYTY NAUKOWE UNIWERSYTETU SZCZECIŃSKIEGO NR 834

Szczecin 2014

Komitet Redakcyjny

dr hab. Zbigniew Kuniewicz prof. US – Dziekan Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego

Ryszard Iwankiewicz – Prezes Sądu Apelacyjnego w Szczecinie

Grzegorz Jankowski – Prezes Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie

Józef Skoczeń – Prokurator Apelacyjny

Maciej Żelazowski – Sędzia Sądu Apelacyjnego w Szczecinie, Wiceprezes Sądu Apelacyjnego w Szczecinie

Arkadiusz Windak – Sędzia Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie, Przewodniczący II Wydziału

Tadeusz Kulikowski – Zastępca Prokuratora Apelacyjnego

dr hab. Marek Andrzejewski prof. US – Redaktor naukowy

Szymon Słotwiński – Sekretarz redakcji

Rada Naukowa

prof. dr hab. Roman Hauser – Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu | prof. dr hab. Andrzej Jakubecki – Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie | prof. dr hab. Andrzej Marciniak – Uniwersytet Łódzki | prof. dr hab. Mirosław Nazar – Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie | prof. dr hab. Zbigniew Ofiarski – Uniwersytet Szczeciński | dr hab. Adam Olejniczak prof. UAM – Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu | dr hab. Lech Paprzycki – Akademia Leona Koźmińskiego w Warszawie | prof. dr hab. Władysław Rozwadowski – Uniwersytet Szczeciński | prof. dr hab. Tadeusz Smoczyński – Uniwersytet Szczeciński, Instytut Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk | prof. dr hab. Roman Wieruszewski – Instytut Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk | prof. dr hab. Bronisław Ziemanin – Uniwersytet Szczeciński | Rosario Sapienza, Full Professor of International and European Law – The University of Catania School of Law | Ashok R. Patil, Prof. dr L.L.M., Ph.D. – National Law School of India University, Bangalore, Karnataka State (India) | Fursa Svetlana Yaroslavovna, prof. dr hab. honoured lawyer of Ukraine | Svitlana Yaroslavivna Fursa, prof. dr hab. honoured lawyer of Ukraine | Henry Zhuhao Wang, Assistant Professor – China University of Political Science and Law | Prof. habil. dr. Vytautas Nekrosius – Uniwersytet Wileński | Dr John Sorabji – University College, London | José García-Añón, Ph.D. in Law, Full Professor, School of Law – University of València (Spain) | Terekhova Lydia, Professor, Doctor of Law, Omsk state University, Faculty of Law | Masahiko Omura, Doctor of Law, Professor at Chuo University Law School (Tokyo, Japan) | Elena Kudryavtseva, Professor, Law Faculty of Moscow State University | Alexandre Freitas Câmara, Professor Emeritus and Head of Civil Procedure Department at Rio de Janeiro Judicial School | Jayesh Rathod, Associate Professor of Law – American University Washington College of Law | Rett R. Ludwikowski, Ph.D., Professor of Law, Columbus School of Law – The Catholic University of America | Lilia Abramchik, Candidate of Juridical Sciences, Associate Professor – Yanka Kupala State University of Grodno (Belarus) | Prof. dr. Frieder Dunkel, Universität Greifswald | Prof. Emilio Castorina, University of Catania

Lista recenzentów znajduje się na stronie internetowej zeszytu naukowego | <http://wpiaus.pl/actaiuris>

Redaktor naukowy | dr hab. Marek Andrzejewski prof. US

Redaktor tematyczny | Szymon Słotwiński

Redaktor językowy | Joanna Dżaman

Korektor | Joanna Grzybowska

Skład komputerowy | Iwona Mazurkiewicz

Publikacja została wydana dzięki wsparciu finansowemu

Sądu Apelacyjnego, Prokuratury Apelacyjnej, Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego

Wersja papierowa jest wersją pierwotną

Pełna wersja publikacji <http://wpiaus.pl/actaiuris>

Streszczenia opublikowanych artykułów są dostępne online w międzynarodowej bazie danych

The Central European Journal of Social Sciences and Humanities, <http://cejsh.icm.edu.pl>

© Copyright by Uniwersytet Szczeciński, Szczecin 2014

ISSN 1640-6818 | ISSN 2083-4373

WYDAWNICTWO NAUKOWE UNIWERSYTETU SZCZECIŃSKIEGO

Wydanie I. Ark. wyd. 10,5. Ark. druk 13,3. Format B5. Nakład 196 egz.

SPIS TREŚCI

ORZECZNICTWO SĄDÓW SZCZECIŃSKICH

Postanowienie Sądu Apelacyjnego w Szczecinie II Wydział Karny z dnia 20 listopada 2013 r., sygn. akt II AKz w 1196/13.....	7
Wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 17 stycznia 2013 r., sygn. akt III AUa 653/12	11

PRAWO ADMINISTRACYJNE

Marek Górski, Anna Barczak – Prawo dostępu do informacji o środowisku i jego ochronie jako element realizacji zasady demokratycznego państwa prawnego	47
Aleksandra Monarcha-Matlak – Publiczne prawa podmiotowe a obowiązki i uprawnienia	69
Wojciech Bożek – Oplata prowizyjna od poręczeń i gwarancji udzielanych przez Skarb Państwa	83
Małgorzata W. Greßler – Wykładnia terminu „swoboda przedsiębiorczości”(art. 13 ust. 1 Ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej) w świetle wybranego orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej	103

PRAWO CYWILNE MATERIALNE I PROCESOWE

Aleksandra Klich – Zwolnienie od kosztów sądowych w praktyce. Komentarz do Postanowienia Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 7 lutego 2014 r. (sygn. III APz 2/14).....	129
--	-----

Tomasz Radkiewicz – Glosa do wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 9 maja 2013 r., I ACa 132/13	141
Monika Futrzyńska-Mielcarzewicz, Szymon Slotwiński – Węzłowe zagadnienia zarządu majątkiem wspólnym. Analiza dogmatyczno-prawna. Część I – zagadnienia ogólne	153

PRAWO KARNE MATERIALNE I PROCESOWE

Konrad Burdziak – Glosa do Wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 28 lutego 2013 r., sygn. II AKa 12/13	169
Marta Brzezińska – Gwarancje oskarżonego w postępowaniu ze stosunków międzynarodowych.....	183

VARIA

Wojciech Bożek – Sprawozdanie ze Zjazdu Katedr Prawa Finansowego i Katedr Prawa Podatkowego.....	205
---	-----

Postanowienie Sądu Apelacyjnego w Szczecinie II Wydział Karny z dnia 20 listopada 2013 r., sygn. akt II AKzw 1196/13*

Wprawdzie zgodnie z art. 9 § 3 k.k.w. postanowienie w postępowaniu wykonawczym staje się wykonalne z chwilą wydania, jednakże do skutecznego odwołania skazanemu warunkowego zwolnienia konieczne jest wydanie prawomocnego postanowienia w terminie określonym w art. 82 § 1 k.k.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie II Wydział Karny w składzie: Przewodniczący: SSA Janusz Jaromin, Protokolant: Natalia Wiśniewska, przy udziale prokuratora Prokuratury Apelacyjnej Rafała Gawinka po rozpoznaniu w sprawie Piotra R. zażalenia wniesionego przez skazanego na Postanowienie Sądu Okręgowego w K. z dn. 23 września 2013 r., sygn. akt III Kow 1438/13 owz w przedmiocie odwołania warunkowego przedterminowego zwolnienia na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. w zw. z art. 1 § 2 k.k.w.

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie i umorzyć postępowanie wykonawcze w przedmiocie odwołania skazanemu Piotrowi R. warunkowego przedterminowego zwolnienia.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dn. 23 września 2013 r., sygn. akt III Kow 1438/13 owz, Sąd Okręgowy w K. na podstawie art. 160 § 1 pkt 1 k.k.w. odwołał skazanemu Piotrowi R. warunkowe przedterminowe zwolnienie udzielone Postanowieniem

* Skorowidz przedmiotowy: warunkowe przedterminowe zwolnienie – terminy.
Skorowidz artykułowy: art. 82 § 1 k.k., art. 9 § 3 k.k.w.

Sądu Okręgowego w K. z dn. 28 marca 2011 r., sygn. III Kow 643/11 wz i zarządził wykonanie reszty nieodbytej przez skazanego kary pozbawienia wolności, wskazując w uzasadnieniu, że skazany w okresie próby dopuścił się umyślnego przestępstwa z art. 13 § 2 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. i z art. 279 § 1 k.k., za które został skazany na karę roku pozbawienia wolności, w związku z czym spełnione zostały przesłanki obligujące do odwołania skazanemu warunkowego zwolnienia.

Na powyższe postanowienie zażalenie złożył skazany i podniósł, że zdaje sobie sprawę, iż po uzyskaniu warunkowego zwolnienia nie powinien dopuszczać się kradzieży. Po opuszczeniu zakładu karnego znalazł się jednak w trudnej sytuacji materialnej ze względu na zaległości finansowe oraz brak stałej pracy. Może zatem szczerze przyznać, że ukradł rower z piwnicy, aby kupić coś do domu oraz pampersy dla dzieci. Z czasem zaczął podejmować prace dorywcze i dzięki temu opłacił częściowo należności za gaz. Następnie żona zaszła w ciążę i urodził im się syn, wówczas mieli już licznik i prąd. Podczas przeprowadzki prawdopodobnie miał wezwanie do sądu na rozprawę, gdzie chciał się wytłumaczyć, iż przestępstwa dopuścił się z biedy. Aktualnie jest po wypadku, ma uraz kręgosłupa, porusza się o kulach, a w zakładzie karnym zachowuje się dobrze i z tego powodu cierpi podwójnie.

Podnosząc powyższe skarżący wniósł o ponowne zawieszenie reszty kary 2 lat pozbawienia wolności.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie jest zasadne, ponieważ spowodowało zaistnienie okoliczności skutkującej uchyleniem zaskarżonego postanowienia i umorzeniem postępowania wykonawczego w przedmiocie odwołania skazanemu warunkowego przedterminowego zwolnienia i to bez konieczności odnoszenia się do podnoszonych w środku odwoławczym argumentów.

Sąd pierwszej instancji prawidłowo co prawda przyjął, iż Piotr R. w okresie próby został skazany za przestępstwa umyślne z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. oraz z art. 279 § 1 k.k. na karę roku pozbawienia wolności, a tym samym skazany bezspornie zlekceważył swoje obowiązki związane z warunkowym zwolnieniem i – jak trafnie wskazał Sąd Okręgowy – zachodziły przesłanki do jego odwołania. Pomimo jednak tej konstatacji, zaskarżone postanowienie ostać się nie może, a to dlatego, że zgodnie z treścią art. 82 § 1 k.k.,

jeżeli w okresie próby i w ciągu dalszych sześciu miesięcy od jej zakończenia nie odwołano warunkowego zwolnienia, karę uważa się za odbytą z chwilą warunkowego zwolnienia. W orzecznictwie na gruncie tego przepisu wyraża się zaś utrwalony pogląd, że określenie „nie odwołano warunkowego zwolnienia” odnosi się do sytuacji, gdy w okresie sześciu miesięcy po upływie okresu próby nie wydano prawomocnego postanowienia w przedmiocie odwołania warunkowego zwolnienia (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dn. 3 listopada 2003 r. V KK 373/03, LEX 82302 oraz z dn. 17 maja 2011 r. III KK 92/11, LEX 795786).

Taka właśnie sytuacja zaistniała w realiach przedmiotowej sprawy. Należy bowiem zauważyć, że Postanowieniem Sądu Okręgowego w K. z dn. 28 marca 2011 r. o warunkowym przedterminowym zwolnieniu skazanemu wyznaczono okres próby do dnia 28 marca 2013 r., a co za tym idzie – odwołanie warunkowego zwolnienia, czyli wydanie prawomocnego postanowienia w tym zakresie, możliwe było do dnia 28 września 2013 r. Tymczasem w dniu 23 września 2013 r., a więc jeszcze w sześciomiesięcznym okresie wskazanym w art. 82 § 1 k.k., Sąd Okręgowy w K. odwołał w oparciu o przepis art. 160 § 1 pkt 1 k.k.w. warunkowe przedterminowe zwolnienie skazanego z odbycia reszty kary pozbawienia wolności, tyle tylko, że decyzję tę zaskarżył zażaleniem skazany Piotr R. To zaś spowodowało, że do dnia 28 września 2013 r., a więc do czasu upływu wskazanego wcześniej sześciomiesięcznego okresu, postanowienie o odwołaniu warunkowego zwolnienia nie uprawomocniło się. Wprawdzie zgodnie z art. 9 § 3 k.k.w. postanowienie w postępowaniu wykonawczym staje się wykonalne z chwilą wydania, chyba że ustawa stanowi inaczej lub sąd wydający postanowienie albo sąd powołany do rozpoznania zażalenia wstrzyma jego wykonanie. Wykładnia językowa omawianego przepisu wprawdzie nie przesądza, że do skutecznego odwołania skazanemu warunkowego zwolnienia konieczne jest wydanie prawomocnego postanowienia, ale za takim rozstrzygnięciem przemawia wykładnia historyczna i systemowa. Na gruncie podobnego stanu faktycznego i w odniesieniu do kwestii, czy dla skuteczności odwołania warunkowego zwolnienia wystarczające jest wydanie w okresie próby i kolejnych sześciu miesięcy nieprawomocnego orzeczenia, wypowiedział się Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 30 stycznia 1996 r., sygn. I KZP 34/95 (OSNKW 1996/3-4/14), w odpowiedzi na pytanie prawne: „Czy sąd odwoławczy, rozpoznając zażalenie skazanego w przedmiocie odwołania warunkowego zwolnienia, może orzec merytorycznie już po upływie terminu 6-miesięcznego przewidzianego w art. 97 k.k. (obecnie art. 82 k.k. z 1997 r.), jeżeli zaskarżone postanowienie zapadło w tym terminie?”,

który orzekł, że „użyte w art. 97 k.k. określenie »nie odwołano warunkowego zwolnienia« odnosi się do sytuacji, gdy w okresie 6 miesięcy po upływie okresu próby nie wydano prawomocnego postanowienia w tym przedmiocie”. Sąd Najwyższy jednocześnie wskazał w odniesieniu do art. 411 poprzednio obowiązującego Kodeksu postępowania karnego, stosowanego odpowiednio w poprzednim stanie prawnym w postępowaniu wykonawczym, że wykonalność orzeczenia nie jest równoznaczna z jego prawomocnością. Przytoczone powyżej stanowisko niewątpliwie należy odnieść także i do aktualnego brzmienia art. 9 § 3 k.k.w. w brzmieniu ustalonym po wejściu w życie Ustawy z dnia 16 września 2011 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny wykonawczy i niektórych innych ustaw (Dz.U. nr 240, poz. 1431) i brakuje argumentów, które przemawiałyby za odmienną wykładnią powyższego przepisu i odstąpieniem od utrwalonej w orzecznictwie wykładni wyrażającej od czasu przytoczonej wyżej uchwały Sądu Najwyższego jednoznaczny pogląd, że do skutecznego odwołania warunkowego zwolnienia konieczne jest wydanie prawomocnego orzeczenia w tym przedmiocie. Jednocześnie należy wskazać, że na tle innych instytucji z zakresu prawa karnego materialnego z punktu widzenia biegu okresów nie ma wątpliwości, że decydujące znaczenie ma wydanie prawomocnego orzeczenia niezależnie od jego wykonalności, tak jest chociażby w przypadku przedawnienia karalności, gdzie przed okresem przedawnienia zapasć musi prawomocny wyrok skazujący. Brak jest też racji, które przemawiałyby za odmienną interpretacją upływu terminu do odwołania warunkowego przedterminowego zwolnienia określonego w art. 82 k.k., tym bardziej że ustawodawca nie wyraził żadnej jednoznacznie brzmiącej normy, że skuteczne odwołanie warunkowego zwolnienia następuje już w chwili wydania nieprawomocnego postanowienia i dalsze ewentualne postępowanie odwoławcze dla tej kwestii nie ma już znaczenia. Oznaczałoby to bowiem zrównanie pojęć wykonalności orzeczenia i jego prawomocności, czego jednak nie sposób racjonalnie uczynić na gruncie przepisu art. 9 § 3 k.k.w., a takiemu rozumieniu wymienionego przepisu sprzeciwiają się historyczna wykładnia podobnie brzmiących i obowiązujących już w przeszłości w postępowaniu wykonawczym norm prawnych oraz wykładnia systemowa.

W tej więc sytuacji zaistniała konieczność uchylenia tego postanowienia i w oparciu o przepis art. 15 § 1 k.k.w. umorzenia postępowania wykonawczego w przedmiocie odwołania skazanemu warunkowego przedterminowego zwolnienia.

Wobec powyższego, Sąd Apelacyjny w Szczecinie postanowił jak na wstępie.